

Obsah

Předmluva (prof. MUDr. J. Blahoš, DrSc.) . . .	ix	<i>Zvedání paží</i>	26
Předmluva autora	x	<i>Nošení břemen.</i>	26
		<i>Dýchání a pohybová soustava.</i>	26
1. ÚVOD	1	2.11. Význam konstituční	
1.1. Zásady reflexní terapie	1	hypermobility	29
1.2. Reflexní vztahy mezi periferií	2	2.12. Reflexní faktor v patogenezi	
a centrem	2	vertebrogenních poruch.	30
1.3. K dějinám manipulační léčby	4	2.13. Kořenová bolest	32
		2.14. Pojem „vertebrogenní“	33
2. ETIOLOGIE A PATOGENEZE	8	2.15. Závěry	34
2.1. Morfologické hledisko	8		
2.2. Teoretické implikace manipulační		3. FUNKČNÍ ANATOMIE	
léčby	9	A RENTGENOLOGIE	
2.3. Funkční hledisko.	10	PÁTEŘE	35
2.4. Specifická funkční porucha		3.1. Obecné zásady rentgenové	
páteře a kloubů	11	diagnostiky páteře	35
2.4.1. Vůle v kloubu a blokády	12	<i>Diagnóza strukturálních změn.</i>	35
2.4.2. Reflexní změny u blokády	12	<i>Diagnóza poruch pohyblivosti</i>	
2.4.3. Blokáda jako kloubní fenomén	14	<i>(kinematiky).</i>	35
2.4.4. Možný mechanismus blokády		<i>Diagnóza poruch statiky</i>	
a účinku manipulace	14	<i>(relační diagnóza).</i>	35
2.4.5. Efekt manipulace	15	3.2. Technické předpoklady	36
2.4.6. Vznik funkčních poruch		3.3. Bederní páteř a pánve	36
- blokády	17	3.3.1. Snímkování bederní páteře	
<i>Přetížení a hybné zatížení.</i>	17	a pánve	36
<i>Trauma</i>	17	3.3.2. Vyhodnocení statiky bederní	
<i>Reflexní pochody.</i>	17	páteře.	38
2.5. Páteř a její funkce	17	<i>Statika bederní páteře ve frontální</i>	
<i>Ochranná a pohybová funkce</i>	17	<i>rovině</i>	39
<i>Páteř a rovnováha</i>		<i>Statika bederní páteře v sagitální</i>	
- <i>páteř jako funkční celek.</i>	18	<i>rovině</i>	42
2.6. Význam nervových regulací	19	3.3.3. Pánev	44
2.7. Funkční poruchy páteře		<i>Typy pánve</i>	44
v dětském věku	20	<i>Sakroiliakální klouby</i>	45
2.8. Následky blokády	21	3.3.4. Bederní páteř	47
2.9. Význam poruch pohybových		<i>Rentgenová anatomie bederní</i>	
stereotypů	23	<i>páteře</i>	50
2.10. Patomechanismus chybných		<i>Vyhodnocování z hlediska funkce</i>	52
motorických stereotypů	26	<i>Rentgenové pohybové studie</i>	53
<i>Chůze a stoj</i>	26	3.4. Hrudní páteř	53
<i>Vzpřimování z předklonu</i>		3.4.1. Funkční anatomie	53
<i>(zvedání břemene).</i>	26	<i>Žebra</i>	55

3.4.2.	Rentgenový obraz	56	4.5.	Vyšetření páteře	92
3.4.3.	Posuzování z hlediska funkce	56	4.5.1.	Vyšetření pánve a dolních končetin	92
3.5.	Krční páteř	56		<i>Dolní končetiny</i>	92
3.5.1.	Snímkovací technika	57		<i>Pánev orientačně</i>	92
	<i>Vyhodnocení snímků</i>	58		<i>Šikmá pánev</i>	93
3.5.2.	Funkční anatomie krční páteře	59		<i>Sakroiliakální posun</i>	94
	<i>Funkční anatomie C₃ - C₇</i>	59		<i>Sakroiliakální blokáda</i>	94
	<i>Funkční anatomie kraniocerviká- lního spojení</i>	60		<i>Některé další dysfunkce v oblasti pánve</i>	96
	<i>Kineziologie krční páteře v celku</i>	61	4.5.2.	Vyšetření bederní páteře	98
3.5.3.	Rentgenová anatomie krční páteře	65		<i>Celkové vyšetření</i>	98
3.5.4.	Vyhodnocování z hlediska funkce	68		<i>Vyšetření jednotlivých pohybových segmentů bederní páteře</i>	99
3.5.5.	Pohybové studie	71	4.5.3.	Vyšetření hrudní páteře a žeber	102
3.5.6.	Některé morfologické změny	75		<i>Orientační vyšetření</i>	102
	<i>Anomálie</i>	75		<i>Specifické vyšetření</i>	102
	<i>Degenerativní změny</i>	78		<i>Vyšetření žeber</i>	104
4.	VYŠETŘOVÁNÍ A DIAGNO- STIKA FUNKČNÍCH PORUCH POHYBOVÉ SOUSTAVY	80	4.5.4.	Vyšetření krční páteře	105
4.1.	Anamnéza	80		<i>Obecná část</i>	105
	<i>Chronicko-intermitentní průběh</i>	80		<i>Vyšetření jednotlivých segmentů</i>	107
	<i>Systémový charakter</i>	80		<i>Pohyblivost mezi atlasem a záhlavím</i>	111
	<i>Trauma v anamnéze</i>	80	4.6.	Vyšetření periferních kloubů	112
	<i>Závislost na zátěži, poloze a držení těla</i>	80	4.6.1.	Rameno	112
	<i>Závislost na faktorech působících na vegetativní soustavu</i>	81	4.6.2.	Loket	114
	<i>Psychický faktor</i>	81	4.6.3.	Zápěstí	114
	<i>Paroxyzmálnost</i>	81	4.6.4.	Kyčelní kloub	114
	<i>Asymetričnost</i>	81	4.6.5.	Koleno	115
	<i>Význam věku</i>	81	4.6.6.	Chodidlo	115
	<i>Vyšetření</i>	82	4.6.7.	Temporomandibulární kloub	116
4.2.	Vyšetření celkového postoje nemocného (inspekce)	82	4.7.	Vyšetření rovnováhy	116
4.3.	Palpace - změny měkkých tkání	84	4.8.	Vyšetření poruch svalové činnosti	118
4.3.1.	Vyšetření hyperalgických zón (HAZ)	84	4.8.1.	Obecné zásady	118
4.3.2.	Vyšetření pojivové tkáně a fascií	84	4.8.2.	Svaly s tendencí k oslabení	118
4.3.3.	Vyšetření spoušťových bodů (TrP) ve svalech	85	4.8.3.	Svaly s tendencí ke zkracování	122
4.3.4.	Reflexní změny na okostici - bolestivé body	85	4.8.4.	Vyšetření hypermobility (rozsahu pohybu)	124
4.3.5.	Kořenové syndromy	85		<i>Páteř</i>	125
4.4.	Vyšetření hybnosti	88		<i>Některé klouby končetin</i>	128
			4.8.5.	Vyšetřování koordinace - motorických stereotypů	130
				<i>Vyšetření dýchání</i>	133
			4.8.6.	Syndromy	133

	<i>Dolní zkřížený syndrom</i>			<i>Výchozí postavení v kloubu a směr</i>	
	<i>(podle JANDY)</i>	133		<i>mobilizace</i>	156
	<i>Horní zkřížený syndrom</i>	134		<i>Předpětí</i>	157
	<i>"Vrstvový syndrom"</i>			<i>Vlastní manipulace</i>	157
	<i>(podle JANDY)</i>	134		<i>Mobilizace (prostá)</i>	157
4.9.	Testování	134		<i>Mobilizace s použitím metod svalové</i>	
4.10.	Postup vyšetření se zvláštním			<i>facilitace a inhibice</i>	
	zřetelem na řetězové reakce	135		<i>(neuromuskulárních technik)</i>	157
4.11.	Funkční myšlení			<i>Nárazová manipulace</i>	159
	- funkční přístup	139		<i>Testování</i>	159
4.12.	Otázky diferenciální diagnózy	140		<i>Dokumentace</i>	160
5.	INDIKACE TERAPIE	144	6.2.	Periferní klouby	160
5.1.	Léčebné metody	144	6.2.1.	Horní končetina	160
5.2.	Manipulace	144		<i>Interfalangeální klouby</i>	160
	<i>Kontraindikace</i>	146		<i>Metakarpofalangeální klouby</i>	161
	<i>Průběh manipulační léčby</i>	147		<i>Základní kloub palce</i>	161
5.3.	Trakce	148		<i>Zápěstí</i>	161
5.4.	Manipulační léčba měkkých			<i>Loket</i>	164
	tkání	148		<i>Ramenní kloub</i>	165
	<i>Protážení kůže</i>	148		<i>Akromioklavikulární kloub</i>	166
	<i>Protážení pojivové řasy</i>			<i>Sternoklavikulární kloub a lopatka</i>	167
	<i>a působení tlakem</i>	148	6.2.2.	Dolní končetina	167
	<i>Posouvání (zhybnění)</i>			<i>Prsty</i>	167
	<i>hlubokých tkání (fascií) proti kosti</i>	148		<i>Tarzometatarzální skloubení</i>	
	<i>Postizometrická svalová</i>			<i>a klouby mezi tarzálními kůstkami</i>	168
	<i>relaxace (PIR)</i>	149		<i>Dolní hlezenní kloub</i>	169
5.5.	Reflexní terapie	149		<i>Horní hlezenní kloub</i>	169
	<i>Masáž</i>	149		<i>Tibiofibulární kloub</i>	170
	<i>Místní znecitlivění a aplikace jehly</i>	149		<i>Kolenní kloub</i>	171
	<i>Elektrická stimulace</i>	150		<i>Kyčelní kloub</i>	172
	<i>Akupunktura</i>	150	6.2.3.	Temporomandibulární kloub	173
	<i>Léčení zaměřené na jizvy</i>	150	6.3.	Páteř	173
	<i>Manipulace měkkých tkání v poro-</i>		6.3.1.	Obecné zásady	173
	<i>vnání s (ostatní) reflexní terapií</i>	151	6.3.2.	Bederní páteř	174
5.6.	Léčebná tělesná výchova	151		<i>Trakce</i>	174
5.7.	Léčení poruch statiky	152		<i>Manipulace</i>	176
5.8.	Imobilizace a podpěry	153	6.3.3.	Páneve	178
5.9.	Farmakoterapie	154		<i>Sakroiliakální kloub</i>	178
5.10.	Chirurgická léčba	154		<i>Kostrč</i>	180
5.11.	Životospráva	154	6.3.4.	Hrudní páteř	181
5.12.	Závěry	155	6.3.5.	Žebra	187
			6.3.6.	Krční páteř	190
6.	TERAPIE	156		<i>Trakce</i>	190
A.	Manipulační léčba	156		<i>Mobilizace</i>	190
6.1.	Obecné zásady techniky	156		<i>Rotace</i>	192
	<i>Poloha nemocného</i>	156		<i>Lateroflexe</i>	192
	<i>Postavení terapeuta</i>	156		<i>Retroflexe</i>	192
	<i>Fixace</i>	156		<i>Anteflexe</i>	192

<i>Nárazová manipulace</i>	192	<i>Předozadní posuv obratlů v horní hrudní oblasti a v cervikotorakálním přechodu</i>	206
<i>Trakční nárazová manipulace na horním obratli zablokovaného segmentu kontaktem ve směru nárazu</i>	193	<i>Rotační automobilizační cvičení cervikotorakálního spojení</i>	206
<i>Rotační nárazová manipulace vsedě</i>	194	<i>Automobilizační cvičení prvního žebra</i>	207
6.4. Manipulace měkkých tkání	195	6.5.5. Automobilizace krční páteře	207
6.4.1. Protážení kůže	195	<i>Retroverzní a rotační cvičení krční páteře</i>	207
6.4.2. Protážení pojivové řasy (v podkoží, svalstvu, jizvách)	195	<i>Cvičení do úklonu krční páteře</i>	208
6.4.3. Působení tlakem	196	<i>Anteflexní a retroflexní cvičení mezi záhlavím a atlasem</i>	208
6.4.4. Léčení hlubokých fascií	196	6.5.6. Automobilizace některých končetinových kloubů	209
<i>Posun (protážení) fascií v lumbosakrální oblasti směrem kaudálním</i>	196	<i>Automobilizační cvičení lokte radiálním pružením</i>	209
<i>Posun (protážení) fascií na zádech směrem kranálním</i>	196	<i>Vzájemná mobilizace sousedících karpálních kůstek</i>	209
<i>Protážení fascií na obou stranách trupu</i>	197	<i>Autotrakce ramene</i>	210
6.4.5. Vzájemné posouvání metatarzů (metakarpů)	199	6.6. Postizometrická svalová relaxace (PIR)	210
6.4.6. Léčení bolestivých periostových bodů	199	6.6.1. Obecné zásady	210
<i>Autoterapie</i>	200	6.6.2. Svaly v oblasti hlavy a krku	212
B. Léčebná rehabilitace	200	<i>Žvýkací svaly</i>	212
6.5. Automobilizační cvičení	200	<i>Krátké extenzory kranio-cervikálního přechodu</i>	213
6.5.1. Automobilizace křížokýčelního kloubu	201	<i>M. levator scapulae</i>	214
<i>Technika podle Sachseho</i>	201	<i>Horní část m. trapezius</i>	215
6.5.2. Automobilizace bederní páteře	201	<i>Skalenové svaly</i>	216
<i>Automobilizace (dolní) bederní páteře do anteflexe a retroflexe</i>	201	<i>Mm. sternocleidomastoidei</i>	217
<i>Automobilizace bederní páteře do rotace</i>	201	6.6.3. Svaly horní končetiny	217
<i>Automobilizace bederní páteře do záklonu a úklonu vstoje</i>	204	<i>Bolestivý laterální epikondylus</i>	217
6.5.3. Automobilizace hrudní páteře a žeber	204	<i>Bolestivý mediální epikondylus</i>	218
<i>Předklon - záklon</i>	204	<i>Bolestivá dlouhá šlacha m. biceps</i>	218
<i>Automobilizační cvičení do retroflexe vsedě</i>	204	<i>Bolesti vznikající v m. triceps</i>	221
<i>Automobilizační cvičení do anteflexe během nádechu</i>	205	<i>M. supraspinatus</i>	221
<i>Automobilizační cvičení horních žeber pomocí nádechu</i>	205	<i>M. infraspinalis</i>	221
<i>Rotace</i>	205	<i>M. subscapularis</i>	222
6.5.4. Automobilizace cervikotorakálního přechodu a prvního žebra	206	6.6.4. Svalstvo trupu	222
		<i>M. latissimus dorsi</i>	222
		<i>M. pectoralis major</i>	222
		<i>Bolestivé okosticové body na žebrech</i>	224
		<i>M. pectoralis minor</i>	225
		<i>M. serratus anterior</i>	226
		<i>M. erector spinae</i>	226
		<i>Krční a cervikotorakální úsek vzpřimovače trupu</i>	226

<i>Torakolumbální úsek vzpřimo- vače trupu</i>	227	<i>Rotace v kyčelním kloubu při abdukované dolní končetině</i>	244
<i>Dolní bederní úsek vzpřimovače trupu</i>	228	<i>Pohyb z flexe dolní končetiny do extenze vleže na boku</i>	244
<i>Bolest při mediálním úhlu lopatky a na trnových výběžcích Th₅ a Th₆</i>	229	6.9.3. Sed	245
<i>M. quadratus lumborum</i>	230	<i>Vzpřímený sed na zemi a rotace trupu</i>	245
<i>M. rectus abdominis</i>	231	<i>Pohyb hrudníku ke stranám</i>	245
6.6.5. Svaly pánve	231	<i>Ovládání pánve vsedě</i>	246
<i>M. iliopsoas</i>	231	<i>Brüggerův úlevový sed</i>	246
<i>Tzv. ligamentová bolest v oblasti pánve</i>	231	6.9.4. Předklon	247
<i>Bolestivá kostrč</i>	232	<i>Odvijení se ze sedu na patách</i>	247
<i>Abduktory</i>	232	<i>Anteflexe a retroflexe trupu</i>	247
<i>Adduktory</i>	234	<i>Zvedání předmětu ze země</i>	247
6.6.6. Svaly dolní končetiny	234	6.9.5. Zvedání paží	247
<i>Ischiokrurální svaly</i>	234	<i>Vzpažení horních končetin z upažení vleže na břiše</i>	247
<i>M. rectus femoris</i>	234	<i>Zvednutí a spuštění ramene</i>	248
<i>M. piriformis</i>	235	<i>Zvednutí a spuštění ramene při vzpažených horních končetinách</i>	248
<i>M. biceps femoris</i>	236	<i>Zvedání paží vsedě</i>	249
<i>Extenzory prstu</i>	237	<i>Zvedání obou rukou na hlavu</i>	249
<i>Bolestivá Achillova šlacha</i>	237	<i>Otáčení hlavy</i>	249
<i>Bolestivá patní ostruha</i>	238	6.9.6. Správné nošení břemen	249
6.7. Léčebný tělocvik	238	6.9.7. Dýchání	250
6.7.1. Obecné zásady	238	6.10. Opěry	250
6.8. Posilování oslabených svalů	239	6.11. Některé pokyny týkající se reflexní terapie	251
<i>M. gluteus maximus</i>	239		
<i>M. gluteus medius</i>	239		
<i>Mm. recti abdominis</i>	239		
"Kolébka"	240	7. KLINIKA FUNKČNÍCH PORUCH POHYBOVÉ SOUSTAVY	252
"Pánevní houpačka"	240	A. Bolesti v zádech	252
<i>Cvičení svalů pánevního dna</i>	241	7.1. Bolest v kříži	252
<i>Dolní (ascendentní) část m. trapezius</i>	241	7.1.1. Bolest v kříži následkem přetížení svalů a vazů	252
<i>M. serratus anterior</i>	242	7.1.2. Bolestivá kostrč	253
<i>Pozice na všech čtyřech s knihou na hlavě</i>	242	7.1.3. Bolestivý kyčelní kloub	254
<i>Hluboké flexory šíje</i>	243	7.1.4. Blokáda meziobratlových kloubů v oblasti bederní páteře a křížokyčelního kloubu	255
6.9. Cvičení některých nejdůležitějších motorických stereotypů	243	7.1.5. Bolesti v kříži způsobené lézí destičky	257
6.9.1. Stoj na obou nohách	243	7.1.6. Sakroiliakální posun	258
<i>Vzpřímení ze sedu na patách do vzpřímeného kleku</i>	243	7.1.7. Dysfunkce břišních a hýžd'ových svalů s předsunutým držením a se (zdánlivým) posunem na symfýze a sedacích hrbolech	258
<i>Stoj u zdi</i>	243		
<i>Stoj na špičkách</i>	243		
6.9.2. Stoj na jedné noze a chůze	244		
<i>Střídavé vysunování dolních končetin v lehu na zádech</i>	244		

7.1.8. Innominate shear dysfunction (GREENMAN) (nůžkový posun pánve)	260	<i>Klasická závrať typu Ménièreovy nemoci</i>	274
7.1.9. „S“ reflex (SILVERSTOLPE - SKOGLUND)	261	<i>Cervikální závrať</i>	274
7.1.10. Kombinované poruchy	262	<i>Polohová závrať</i>	274
7.2. Bolesti v hrudní páteři	262	<i>Cervikální synkopy</i>	274
7.3. Bolesti v krční páteři	263	<i>Smíšené a přechodné formy</i>	275
<i>Akutní ústřel</i>	264	<i>Význam vertebrální arterie</i>	276
B. Pseudoradikulární a jiné bolesti způsobené funkčními poruchami hybnosti	264	7.6.3. „Kvadrantový syndrom“	277
7.4. Bolesti dolních končetin	264	C. Onemocnění patomorfologická s významnou funkční složkou	278
<i>Bolestivá patela</i>	265	7.7. Bazilární imprese a úzký cervikální páteřní kanál	278
7.5. Bolesti horních končetin	266	7.8. Kořenové syndromy	279
7.5.1. Bolest v rameni	266	7.8.1. Kořenové syndromy na dolních končetinách	279
<i>Bolest v rameni následkem poruchy svalové funkce</i>	266	<i>Kořenový syndrom L4</i>	280
<i>Bolest vyzářující z krční a horní hrudní páteře</i>	267	<i>Kořenový syndrom L5</i>	281
<i>Bolest vznikající z horních žebere</i>	267	<i>Kořenový syndrom S1</i>	281
<i>Skapulohumerální kloub</i>	267	<i>Některé diagnostické problémy</i>	281
<i>Bolest způsobená abdukci v rameni</i>	267	<i>Léčení</i>	282
<i>Bolest vznikající ve svalech manžety rotátorů a v dlouhé šlaše m. biceps</i>	268	7.8.2. Kořenové syndromy na horních končetinách	284
<i>Tendomyóza dlouhé hlavy m. triceps</i>	268	<i>Kořenový syndrom C6</i>	284
<i>Aksesorní ramenní klouby</i>	268	<i>Kořenový syndrom C7</i>	284
<i>Akromioklavikulární kloub</i>	268	<i>Kořenový syndrom C8</i>	284
<i>Sternoklavikulární kloub</i>	268	<i>Terapie</i>	284
7.5.2. Bolest v oblasti lokte	268	7.9. Vertebroviscerální vztahy	285
<i>Bolestivý laterální epikondylus</i>	268	7.9.1. Obecné zásady	285
<i>Bolestivý mediální epikondylus</i>	269	7.9.2. Tonzilitida	286
7.5.3. Bolest v zápěstí	269	7.9.3. Plíce a pohrudnice	287
7.5.4. Tunelové syndromy	269	7.9.4. Srdce	287
<i>Syndrom karpálního tunelu</i>	269	7.9.5. Žaludek a dvanáctník	288
<i>Syndrom horní hrudní apertury ("skalenový syndrom")</i>	270	7.9.6. Játra a žlučník	289
7.5.5. Kombinované poruchy	270	7.9.7. Ledviny	289
7.6. Cervikokraniální syndrom	271	7.9.8. Význam m. psoas a přímých břišních svalů	290
7.6.1. Bolest hlavy cervikálního původu	271	7.9.9. Gynekologické afekce a bolesti v kříži	290
<i>Mandibulokraniální syndrom</i>	272	7.10. Stavby po traumatu	291
<i>Anteflexní bolest hlavy</i>	273	<i>Traumata končetin</i>	293
<i>Migréna</i>	273	7.11. Klinický obraz dysfunkce ve významných oblastech pohybové soustavy	294
7.6.2. Poruchy rovnováhy	274	<i>Temporomandibulární kloub</i>	294
		<i>Kraniocervikální spojení</i>	294
		<i>Segment C0 - C1</i>	294
		<i>Segment C1 - C2</i>	294

<i>Segment C₂ - C₃</i>	294	8.3.	Otázky životosprávy	298
<i>Segmenty C₃ - C₄ až C₅ - C₆</i>	295		<i>Aktivní prevence, tělovýchova</i>	
<i>Cervikotorakální přechod</i>			<i>a sport</i>	300
<i>(segmenty C₆ - C₇ až Th₂ - Th₃)</i> ...	295		<i>Odívání</i>	301
<i>Torakální segmenty Th₃ - Th₄</i>			<i>Obezita</i>	302
<i>až Th₉ - Th₁₀</i>	295	8.4.	Manipulace a jiné léčebné postupy	
<i>Torakolumbální přechod</i>			<i>za účelem prevence</i>	302
<i>(segmenty Th₁₀ - Th₁₁ až L₁ - L₂)</i> ..	295	9.	POSUDKOVÁ ČINNOST	
<i>Segment L₂ - L₃</i>	295		A FUNKČNÍ PORUCHY	
<i>Segment L₃-L₄</i>	295		POHYBOVÉ SOUSTAVY	304
<i>Segment L₄ - L₅</i>	295	9.1.	Otázka pracovní schopnosti	304
<i>Segment L₅ - S₁</i>	296	9.2.	Posuzování stavů po úrazu	306
<i>Sakroiliakální kloub</i>	296	10.	POSTAVENÍ MANIPULAČNÍ	
<i>Kostrč</i>	296		TERAPIE A DALŠÍ	
<i>Kyčelní kloub</i>	296		PERSPEKTIVY	308
<i>Capitulum fibulae</i>	296		Slovníček odborných výrazů	311
<i>Chodidlo</i>	296		Literatura	313
8.	PREVENCE FUNKČNÍCH			
	PORUCH POHYBOVÉ			
	SOUSTAVY			297
8.1.	Význam problematiky,			
	výskyt			297
8.2.	Zásady a zaměření prevence			297